

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

mint felülvizsgálati bíróság

Gfv. IX. 30.260/2009/8.szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. Ádám Sándor ügyvéd által képviselt **felperesnek**, dr.Bódis Zoltán ügyvéd által képviselt **alperes** ellen vételár megfizetése iránt a Pest Megyei Bíróságnál 7.G.22.081/2007. szám alatt indult és a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.029/2009/7. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - a 2009. november 3-án tartott tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.029/2009/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 600.000 (Hatszázezer) forint felülvizsgálati perköltséget és az államnak az adóhatóság felhívására 1,536.600 (Egymillió-ötszázharminchatezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a felperes mint eladó és az alperes, valamint a perben nem álló K Zrt. mint vevők 2006. május 18-án adásvételi szerződést kötöttek, amely szerint a felperes eladta a 370 db tejtípusú szarvasmarhából álló tehénállományát 40,000.000 Ft + ÁFA, valamint a tulajdonában álló - 2006/2007. tejkvóta évre megállapított 2,100.000 kg tejkvóta mennyiséget 22,000.000 Ft + ÁFA vételárért azzal, hogy a szerződés az FVM illetékes igazgatóságának jóváhagyásával jön létre. A vevőket dr. VB képviselte. A fenti szerződést 2006. június 16-án a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz (MVH) jóváhagyás végett beterjesztették.

A felperes ügyvezetője PZ arról tájékoztatta az alperest, hogy a szerződésben vevőként két gazdálkodó szervezet szerepel, ami problémát okoz a jóváhagyásnál.

2006. október 2-án a felperes, mint eladó és az alperes, mint vevő a 2006/2007. évi tejkvótára újabb adásvételi szerződést kötöttek, amelyben az alperes megvásárolta a felperes tulajdonában álló 2,088.777 kg beszállítói tejkvótát 21,341.886 Ft + ÁFA vételárért azzal, hogy a vételár a tejkvótának a vevőre történő átírását követően válik esedékessé. Az okirat fejrészeiben a felperes szervezeti képviselőjeként NP került feltüntetésre, de ténylegesen a szerződést PZ ügyvezető írta alá. Ez utóbbi okiratot jóváhagyásra 2006. október 16-án nyújtották be.

Az MVH a 2006. november 14-én kelt 1031139309 számú határozatával a 2006. június 16-án benyújtott, a 2006. május 18-án kelt szerződés jóváhagyása iránti kérelmet elutasította, míg a 2006. október 16-án benyújtott kérelem alapján, a 1031341034 számú, ugyanezen a napon kelt határozatával a felperes által a 2006. október 2-án kelt szerződéssel eladott beszállítási tejkvótát 2006. április 1-jei hatállyal átvezette az alperes nevére. A felperes 2006. november 20-án 25,610.263 Ft-ról - 2006. november 25-ei esedékességgel - számlát állított ki, amelyet az alperes befogadott, de a kifizetését nem teljesítette.

A felperes a keresetében 25,610.263 Ft tőke, ennek kamatai és a perköltség megfizetésére kérte az alperest kötelezni. A keresetét a Ptk. 365. §-ának (1) bekezdésére és a 2006. október 2-án kötött, az MVH által jóváhagyott szerződésre alapította. Előadta, hogy közöttük a 2006. október 2-án kötött szerződés tekintendő létrejöttnek, amelynek tárgyát a 2006. április 1-jétől 2007. március 31-éig terjedő kvótaévre megállapított tejkvóta képezte. Ennek vételárát az alperes a Ptk. 365. §-ának (1) bekezdése szerint köteles megfizetni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy közöttük a 2006. május 18-án kötött adásvételi szerződés rendelkezései az irányadóak, amely szerződés 3. pontja szerint a továbbiakban a tejkvótával kapcsolatos valamennyi jog- és kötelezettség is őt illette meg, így őt illette a szerződéskötés időpontjában még ki nem fizetett, a 2005/2006. évre járó támogatás összege is. A támogatás összegét jogosult a vételár tartozásába beszámítani. A 2005/2006. évre járó támogatással a felperes köteles elszámolni, és az alperes az elszámolás eredménye és a vételár közötti különbözet megfizetésére köteles. A 2006. október 2-ai szerződés csupán az előző szerződés módosítása volt, az abban nem szabályozott kérdésekben a korábbi szerződés az irányadó. Előadta, hogy a felperes magatartása miatt 2007. május 17-én elállt az adásvételi szerződéstől.

Az elsőfokon eljáró Pest Megyei Bíróság a 7.G.22.081/2007/14. számú ítéletében az alperest a kereset szerint marasztalta.

A Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezése folytán hozott 16.Gf.40.029/2009/7. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta. Jogi álláspontja szerint PZ ügyvezető 2006. szeptember 29-étől jogosult volt a felperesnél az ügyvezetői tevékenység ellátására, így a 2006. október 2-án kelt adásvételi szerződés aláírására is.

Megállapította, hogy a felperes a 2006/2007. évi kvótaév kezdő időpontjától - 2006. április 1-jétől - ruházta át a beszállítói tejkvótát az alperesre. A 2005/2006. kvótaévre járó támogatás sem a 2006. május 18-án, sem pedig a 2006. október 2-án kötött adásvételi szerződésnek nem volt a tárgya. A 2006. május 18-ai szerződés a tehéntej termékpálya szabályozásában alkalmazott kvótarendszerről szóló 69/2004.(IV.29.) FVM rendelet 9. §-ának (4) bekezdésében előírt jóváhagyás hiányában létre nem jöttek tekintendő (Ptk. 215. §-ának (1) bekezdése), így ahhoz joghatások nem fűződnek. A 2006. október 2-án kötött szerződésnek pedig nem tulajdonítható olyan tartalom, amely szerint a felperes lemondott az alperes javára az előző évi támogatás őt megillető összegéről. Ezt a tanúk vallomása sem támasztotta alá, így nem bizonyított, hogy a felek között a 2006. október 2-aitól eltérő tartalmú megállapodás jött volna létre.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést a Ptk. 207. §-ának (1) bekezdésében, a 215. § (1) bekezdésében valamint a Pp. 206. §-ában foglaltak megsértésében jelölte meg.

Előadta, hogy a 2006. október 2-án kelt szerződés aláírásakor PZ nem rendelkezett képviseleti jogosultsággal. Őt a cégbíróság 2006. december 6-ai hatállyal jegyezte be a felperes ügyvezetőjeként a cégnyilvántartásba. A cégbírósághoz benyújtott egyéb okiratok - így nevezett aláírási címpéldánya elkészítésének kelte is - azt támasztják alá, hogy PZ képviseleti joga csak a szerződés aláírását követően keletkezett.

Álláspontja szerint téves a másodfokú bíróság jogi álláspontja avonatközásban, hogy a 2006. május 18-ai szerződés az MVH jóváhagyásának hiányában nem jött létre. A 2006. október 2-án kelt szerződés aláírásakor a hivatal még nem döntött a korábbi szerződés jóváhagyásáról, tehát ebben az időpontban két megállapodás volt hatályban. Alkalmazandó volt ezért a május 18-án kelt szerződés korábban már ismertetett 3. pontja is. Az MVH 2006. november 14-én csupán adminisztratív félreértés miatt hozott két határozatot. A jóváhagyást követően pedig az alperest, mint tulajdonost már a törvény erejénél fogva illetik meg a jogosultságok. A 2005/2006.

kvóta évre járó támogatás kifizetésére 2007. januárjában került sor, és mert a támogatás vagyonná csak annak kifizetésével válik, része a "mindennemű jog" kategóriájának, ami azt jelenti, hogy a szerződés 3. pontja szerint az összeg az alperest, mint vevőt illeti. Tekintve, hogy a támogatást a felperes vette fel, azt a tejkvóta vételárába be kell számítani.

Hivatkozott arra, hogy az eljáró bíróságok nem megfelelően értékelték a tanúk vallomását és ezáltal helytelen következtetést vontak le. A szerződésnek a Ptk. 207. §-ának (1) bekezdése szerinti értelmezése során figyelemmel kell lenni a feleknek a szerződéskötést követően tanúsított magatartására - ezen belül az általuk tett nyilatkozatokra is. K-né BE tanú PZ-nak a szerződéskötést követően tett nyilatkozatáról volt tudomása, amelyben elismerte, hogy a május 18-án kötött szerződést is alkalmazni kell.

Végezetül előadta, hogy a jogerős ítéletben megállapított tényállás kirívóan iratellenes, mert az általa becsatolt iratok tartalmával ellentétes. A másodfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte és téves, több helyen ellentmondásos tartalmú tényállást állapított meg, és ezzel megsértette a Pp. 206. §-át.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

-.-.-

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül, és azt nem találta jogszabálysértőnek.

A felülvizsgálati kérelem kapcsán a Legfelsőbb Bíróságnak két kérdésben kellett állást foglalnia nevezetesen, hogy a 2006. október 2-án kötött adásvételi szerződést a felperes arra jogosult képviselője írta-e alá; másrészt, hogy a 2006. október 2-án kötött adásvételi szerződés a 2006. május 18-án kötött szerződés módosításának, illetőleg kiegészítésének tekintendő-e.

PZ képviseleti jogával összefüggésben a Legfelsőbb Bíróság álláspontja a következő:

A felperesnek az iratokhoz 1/F/10. sorszám alatt csatolt cégkivonata 13/6. rovatszám alatti bejegyzése alapján tényként állapítható meg, hogy PZ-t a felperes önálló cégjegyzési joggal rendelkező ügyvezetőjének 2006. szeptember 29-én választották meg, ügyvezetői jogviszonya e naptól kezdődött, függetlenül attól, hogy ügyvezetői minőségének a cégjegyzékbe való bejegyzésére 2006. december 6-án került sor, a változás a Céglönlönyben pedig 2007. január 4-én került közzétételre. PZ, bár ügyvezetői minőségét 2006. október 2-án - a szerződéskötés időpontjában - a cégjegyzék még nem

tartalmazta, a felperes nevében önálló cégjegyzési mód mellett jogszerűen eljárhatott, figyelemmel arra is, hogy később ügyvezetői minősége a cégjegyzékbe bejegyzésre került.

Annak, hogy 2006. október 2-án ki szerepelt a cégjegyzékben, mint a felperes képviselőjére jogosult személy, abból a szempontból lenne jelentősége a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. tv. (Ctv.) 22. §-a szerint, ha a szerződést 2006. október 2-án nem PZ, hanem a cégjegyzékben a szerződés aláírásakor ügyvezetőként feltüntetett személy írja alá. Ebben az esetben főszabályként a felperes jóhiszemű, kívülálló harmadik személlyel szemben nem hivatkozhatott volna eredményesen arra, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett személy képviselői joga korábban megszűnt.

PZ önálló képviselői jogát önmagában az a körülmény sem érinti, ha az aláírási címpéldánya a szerződéskötés időpontjáig nem készült volna el. Az aláírási címpéldánynak a perbeli időszakban hatályos Ctv. 9. §-ának (1) bekezdése szerint az volt a funkciója, hogy meg lehessen állapítani milyen alakú az aláírási címpéldányban feltüntetett személy aláírása, képviselői jogot keletkeztető hatása nem volt. A Ctv. 9. §-a (1) bekezdésének a 2007. szeptember 1-jétől hatályos, a 2007. évi LXI. törvény 5. §-ával módosított szövegezése már nem is írja elő kötelező jelleggel a bejegyzési kérelemhez az aláírási címpéldány csatolását.

A további eldöntendő kérdés az volt, hogy a 2006. november 2-ai szerződés a 2006. május 18-ai szerződés módosításának, illetőleg kiegészítésének avagy önálló szerződésnek tekintendő-e.

Az alperes álláspontja szerint a 2006. október 2-ai szerződés a korábbi szerződés módosítása, illetőleg kiegészítése volt, ezért az október 2-án kelt szerződésnek részét képezi a május 18-ai szerződés azon rendelkezése, amely szerint a "jóváírást követően a vevőt illeti meg a tejkvótával kapcsolatos mindennemű jog és kötelezettség", amelybe beletartozik a 2005/2006. kvótaévre járó, de még ki nem fizetett támogatás is.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint az eljáró bíróságok a bizonyítékok helyes mérlegelése után okszerűen vonták le azt a ténybeli következtetést, hogy a 2006. október 2-án kötött adásvételi szerződés nem tekinthető a 2006. május 18-ai szerződés módosításának illetőleg kiegészítésének, az a korábbitól független, önálló adásvételi szerződés volt. Az írásba foglalt szerződés tartalmából nem lehet az alperes által állított következtetésre jutni, az október 2-ai szerződésben utalás sem történt a korábban megkötött szerződésre és az alperes által hivatkozott tanúvallomások alapján sem lehet azt megállapítani.

A Legfelsőbb Bíróság osztotta a másodfokú bíróság jogi álláspontját, miszerint két önálló adásvételi szerződés jött létre lényegében ugyanarra a kvótamennyiségre. Ezt támasztja alá, hogy a felek két egymástól időben is elkülönülő kérelmet terjesztettek elő a szerződések jóváhagyása végett, és az MVH is két önálló határozatot hozott. A Hivatal egyik határozatában sem utalt a másik határozattal elbírált adásvételi szerződésre.

Az alperes arra hivatkozott, hogy a Hivatalhoz jóváhagyás végett egyidejűleg két adásvételi szerződés volt beterjesztve, és mert a felek a Ptk. 215. §-ának (1) bekezdése szerint a jóváhagyásig a jognyilatkozataikhoz kötve vannak, jóváhagyás hiányában még a 2006. május 18-ai szerződés tekintetében is fennállt a függő jogi helyzet az október 2-ai szerződés megkötésekor, tehát nem lehetett önálló a később kötött szerződés.

A Ptk. 215. §-ának (1) bekezdése értelmében a felek a hatósági jóváhagyás megszerzéséig (a hatóság döntéséig) jognyilatkozataikhoz kötve vannak. E rendelkezés azt jelenti, hogy egy függő jogi helyzet áll elő, egyik fél sem tehet semmit, amivel a másik félnek a szerződésből eredő jogait csorbítaná. Az ajánlati kötöttség azonban a feleket egymással szemben csak addig köti, amíg ettől egyező akarattal el nem térnek, ezért nincs annak jogi akadálya, hogy közös megegyezéssel a Ptk. 319. §-ának (1) bekezdésében írt jogaikat gyakorolva a már jóváhagyni kért szerződést is felbonthassák és annak sem, hogy ezt követően vagy ezzel egyidejűleg a Ptk. 200. §-ának (1) bekezdése szerint más tartalmú megállapodást kössenek.

A perbeli esetben a 2006. május 18-ai szerződésben vevőként két cég szerepelt, ezzel szemben a 2006. október 2-ai szerződést már csak a két peres fél kötötte. A május 18-ai szerződésben azonban mindkét vevőt ugyanaz a személy képviselte, - aki jogosult volt mindkét vevő nevében önállóan nyilatkozni - aki megegyezett a 2006. október 2-i szerződésben az egyedüli vevőt képviselő személyével, ezért a 2006. október 2-ai megállapodás akként értelmezendő, hogy a felek felbontották a korábbi szerződést és annak helyébe a 2006. október 2-án kötött megállapodás lépett. Az MVH mindkét szerződés tárgyában egy napon döntött, a május 18-ai szerződés jóváhagyása iránti kérelmet elutasította. A jóváhagyás megtagadása következtében e szerződést a 69/2004.(IV.29.) FVM rendelet 9. §-ának (4) bekezdése szerint úgy kell tekinteni mintha meg sem kötötték volna, és e szerződés alapján teljesítés sem történt. A 2006. október 2-án kötött szerződésen alapuló kérelemnek viszont az MVH helytadott, így e szerződés létrejött és annak alapján az alperes a kvótamennyiséget 2006. április 1-jével - a kvótaév kezdetével megszerezte.

A Legfelsőbb Bíróság osztotta a másodfokú bíróság jogi álláspontját avonatközásban, hogy a létre nem jött 2006. május 18-ai szerződés alperes által hivatkozott 3. pontjából sem következik, hogy a korábbi kvótaévre eső, de még ki nem fizetett támogatás az alperest illetné meg, így ha a 2006. május 18-ai szerződés létrejött volna abból sem lenne levonható az a jogi következtetés, hogy a korábbi kvótaévre eső, de ki nem fizetett támogatásra a felek szerződéses rendelkezése szerint az alperes jogszerű igényt támaszthatna.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.029/2009/7. számú ítéletét a Pp.275. §-ának (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles a felperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. A felperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/ és b/ pontja, valamint az (5) bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

Az alperes illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az 1990. évi CXIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 15. §-ának (1) bekezdése szerint az alperes köteles az államnak az adóhatóság felhívására megfizetni.

Budapest, 2009.november 3.

**Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,
Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró**

A kiadmány hitelül:

*bíróági írnok
(PBné)*